

Protokoll fört vid Tillgänglighetsgruppens bedömning av Självstyrelsegården.

Ärende: Tillgängligheten av Självstyrelsegårdens ytor och utrymmen i Mariehamn.

Datum: 4.12 2023

Tid: 10.00-11.30

Plats: Landskapsregeringen, Mariehamn

Deltagare:

Erika Elfsberg, Cecilia Lund och Alexandra Gamba, Funktionsrätt Åland.

Catrin Schönberg, Vårt hjärta.

Linda Wideman, Ålands hörsselförening.

Börje Troberg och Björn Lindfors, Ålands synskadade.

Dennis Björk, Ålands neurologiska förening.

Irmeli Eriksson, Andning och Allergi Åland.

Henrik Lagerberg, NPF Åland.

Katrina Böling, Reumaföreningen.

Carina Blomqvist-Sporre, Enhetschef för servicefunktionen.
Roger Henriksson, Disponent.

Bedömning av tillgängligheten

Daniel Andersson är arkitekt på Fastighetsverket. Han kontaktade Funktionsrätt Åland för en inventering av Självstyrelsegården. Vid besöket får vi även ta del av några utrymmen som finns i lagtingets byggnad som används av landskapsregeringen. Tillgänglighetsgruppen deltar för att undersöka de möjligheter som finns för att förbättra området för att göra det mer tillgängligt.

Funktionsrätt Ålands tillgänglighetsgrupp samlades på plats där medlemmarna bidrog med sin expertis genom att dela med sig av egna erfarenheter och synpunkter. Vi är tacksamma över att ha fått möjligheten att besöka självstyrelsegården och ser mycket positivt på att landskapsregeringen vill involvera oss i processen att bli mer tillgängliga.

Allmänt

Det är en kall vinterdag och rikligt med snö när gruppen anländer utanför huvudentrén till landskapsregeringen. Det är plogat runt Självstyrelsegården men snön ligger som ett täcke över området. Gruppen samlas inne i receptionen där det finns en bemannad disk och besökande ska skriva in sig på ett papper. Vi var många på plats som kunde hjälpas åt med

inskrivandet och gruppen fick varsin bricka där det stod "besökare" som vi bar runt halsen under hela besöket. Vi fick under tillfället möjlighet att genomföra en inventering i några av landskapsregeringens lokaler samt några utrymmen i lagtingets byggnad.

Alla besök registreras vid den bemannade receptionen och värden möter upp sina besökare där.

Landskapsregeringen är en central del av den åländska självstyrelsen. Här verkställs lagar och beslut fattas inom ramen för Ålands självstyrelselag. Byggnaden ligger i centrala Mariehamn och utgör organet för Ålands självstyre och autonomi. Landskapsregeringen sammanträder regelbundet för frågor som rör Ålands självstyrelse och byggnaden fungerar som den centrala platsen där politiska beslut tas.

Gruppens synpunkter:

Skyltning

- Det är väl skyltat i landskapsregeringen.
- Det finns en bemannad receptionsdisk.
- Den som man bokar besöket till fungerar som en värd och vägleder besökaren.

I lagtinget observerar gruppen bristen på informationsskyltar vilket försvårar orienteringen för besökare. Det finns ingen tydlig skyltning som vägleder besökare om var de är eller var de ska gå om de kommer in via lagtingets ingång eller om förflyttning skett från landskapsregeringens lokaler till lagtingets byggnad.

Reception

- Det finns en lägre disk vid receptionen i Självstyrelsegården.
- Finns tillgång till ett besöksrum i direkt anknötning till receptionen.

Besöket till landskapsregeringen inleds vid receptionen där vi skriver in oss på ett papper. Därefter kom de ansvariga personerna, i detta fall Carina och Roger, och hämtar upp oss. Receptionsdiskens lägre del visade sig vara problematisk för personer med hjälpmedel. Det beror på att den lägre delens informationsskiva som sticker ut är för kort för att kunna användas. Gruppen rekommenderar att den delen borde sticka ut minst 20 cm till för att den ska bli tillgänglig för personer med hjälpmedel. Det stod även stolar framför den lägre disken, dessa kan flyttas vid behov. I anknötning till receptionen finns ett besöksrum, en tillgänglig toalett och en trapphiss.

Toalett

- Rymliga toaletter.
- Tillgång till larm på golvnivå och på väggen.
- Lagom höjd på handfat och spegel.
- Trösklar in till toaletterna är på lagom nivå och avfasade.

Tillgängliga toaletter finns på varje våning och på vissa våningar finns det två. Gruppen observerade två toaletter, en vid receptionen och en vid finansavdelningen. Trösklarna in till toaletterna är i lagom höjd och avfasade. Toaletten vid receptionen har ett draghandtag på dörren medan toaletten vid finansavdelningen saknar detta. Det finns armstöd på bägge sidor om toaletterna. Handfat och spegel sitter på lagom höjd. Larm finns både på golvnivå för nödsituationer och på väggen bredvid dörren.

Bild tillgänglig toalett andra våningen.

Tillgänglighetsgruppens föreslår åtgärder för att förbättra tillgängligheten vilka omfattar ökad kontrast mellan golv och bakgrund, kontrast av toalettlock och toalettering i svart så att det syns väl om locket är uppe eller nere. Toalettpapper finns längs med väggarna vilka är svåråtkomliga eftersom utrymmena är rymliga. Gruppen föreslår att det monteras hållare som kan placeras vid armstöden.

Hiss

- Kännbara knappar i hissarna.
- Trapphissen och hissen i landskapsregeringen är rymliga.
- Det ljusgråa handtaget syns bra framför den mörkgrå dörrkarmen.

Det finns ett flertal hissar i byggnaden. Den första vi såg var trapphissen i receptionen. I den fanns det kännbara knappar och lättåtkomligt larm. Handtaget är ljusgrått och utmärker sig från den mörkgråa dörrkarmen. Hissen är rymlig och öppnas automatiskt. Markeringen på glasytan är ljusgrå och kan vara svår att uppfatta. Tillgänglighetsgruppen föreslår mörkare kontrastmarkering på glasytan och att även slagytan av dörren markeras på golvet.

Bild av dörren till trapphissen.

Bild av panelen i hissen.

Hissen i landskapsregeringens trapphus intill konferensrummet är rymlig, det finns relief på knapparna och dörren öppnas automatiskt åt sidan. Det finns även auditivt hjälpmedel som talar om vilken våning man befinner sig på och vilken våning man åker till.

Hissen i lagtinget är för liten, en person med elektiskt hjälpmedel kan inte åka i den. Även här rekommenderar gruppen att slagytan av dörren markeras på golvet.

Trapphus

- Kontrastmarkering av första och sista trappsteget.

Belysningen i trappan är halvbra, bättre belysning ökar säkerheten eftersom trappstegen syns bättre. Det finns ledstänger längs med trapporna vilka är monterade högt och är för korta. För optimal säkerhet och användbarhet bör ledstängerna placeras så att de börjar 30 centimeter före trappans början och sträcker sig 30 centimeter efter trappans slut.

Konferensrum

- God belysning.

Konferensrummet på våning två i landskapsregeringen har en hög tröskel in till rummet. Gruppen föreslår en liten ramp i metall eller liknande som fasar av den höga tröskeln och gör det tillgängligt. Dörrbredden är acceptabel.

Bild av hög tröskel in till Ådskär konferensrum.

Våning 3

På den tredje våningen i landskapsregeringens byggnad finner vi lagberedningen och matsalen. Det råder gott om utrymme i korridorerna och trösklarna är låga för ökad tillgänglighet. Belysningen är lagom.

Lagberedningen

Lagberedningen består av kontor i olika storlekar. En del är singelrum och andra är rum man delar. Trösklarna är i lagom höjd för enkel tillgänglighet. Det finns höj- och sänkbara skrivbord i rummen och persienner för att avskärma dagsljus och skapa en mer anpassningsbar arbetsmiljö.

Matsal

- God kontrast av golv.
- Automatisk dörröppnare.
- Skjutdörrar för att dela matsalen.
- Rimlig akustik.

Det finns automatisk dörröppnare vid båda ingångar som leder in till matsalen. Det går att komma in via landskapsregeringen eller via lagtinget och det finns inga trösklar. Det finns möjligheter att möblera om stolar och borden är i lagom höjd även för personer med hjälpmedel. Golvet har god kontrast mot bakgrunden och det är en rimlig akustik i rummet. Det finns skjutdörrar i mitten av rummet vilket möjliggör att man kan skärma av utrymmet och minska ljudnivån.

Bild på matsalen och skjutdörrarna.

Konferensrummen i lagtinget

Konferensrummen som finns i lagtingets byggnad ligger på våning 1. Belysningen i korridoren till konferensrummen är inte optimal och det bör finnas bättre belysning. Korridoren är rymlig. Under vårt besök var alla konferensrum på första våningen upptagna vilket hindrade oss från att inspektera dem närmare.

Sälskär auditorium

- Finns tillgång till teleslinga.
- Finns möjlighet att möblera om och frigöra utrymme.
- God belysning.

Sälskär auditorium är beläget på våning 1 vid lagtinget. Tillgänglighetsgruppen framför några punkter i detta utrymme. Det saknas kontrastmarkering av det första och sista trappsteget i rummet. Rampen som leder ner är brant och har för hög lutning för personer med hjälpmedel om inte hjälp finns att tillgå.

Det finns plats för personer med hjälpmedel på golvet framför raderna med stolar och högst upp till vänster när man tar ingången som har ramp. I dagens läge stod det extra stolar där som kan plockas bort vid behov. Gruppen kan konstatera att det inte är optimalt med sittplatser för personer med hjälpmedel och att det kan kännas utpekande att sitta längst

fram i rummet. Det finns tillgång till en portabel teleslinga och gruppen föreslår att det tydligt markeras var i rummet teleslingan ger bäst ljud.

Bild Sälskär auditorium i lagtinget.

Landskapets bibliotek

- Rymlig yta.
- God belysning.

På våning 1 mitt emot Sälskär finns landskapets bibliotek. Det finns en automatisk dörröppnare vid ingången från Sälskär. För att komma tillbaka till landskapsregeringens avdelning finns det inga automatiska dörröppnare och utgången från biblioteket är försedd med två dörrar som öppnas manuellt.

Självstyrelsegården

- Plogat runt gården.

Tillgänglighetsgruppen var ute och inspekterade självstyrelsegården i det tjocka snötäcket men tack vare en välutförd snöplogning kunde vi ta oss fram runt gården. Vi återkommer gärna på våren när det inte är snö ute för att se hur det ser ut.

Hörselslingor

I auditoriet Sälskär finns det tillgång till teleslinga vilket är tydligt skyltat i rummet och det finns även tillgång till hjälpmedlet vid receptionen. Gruppen framför att det även finns ett behov av en teleslinga i ett av konferensrummen.

Övriga faciliteter

Vid alla dörrar som är försedda med automatisk dörröppnare bör slagytan av dörren markeras på golvet. Vidare bör undersökas om det är möjligt att ansluta en portabel hörselslinga till minst ett av konferensrummen. Gruppen tar även upp att det är möjligt att förbättra synligheten för personer med synnedsättningar genom att kontrastmarkera de

olika glasytorna som finns, även glasytan till trapphissen, med en kontrasterande färg som sticker ut.

Slutsatser

Självstyrelsegården är redan idag en på det stora hela tillgänglig byggnad och det märks att man arbetat aktivt för att förbättra tillgängligheten. Trots att protokollet föreslår endast få åtgärder, vilket indikerar i sin helhet att byggnaden är bra, så kan små justeringar göra byggnaden bättre. I protokollet nämns också utrymmen i lagtinget eftersom vi fick ta del av vissa platser på vägen till konferensrummen på våning 1.

Tillgänglighetsgruppen från Funktionsrätt Åland tackar hjärtligt för inbjudan att granska tillgängligheten i både lagtinget och Självstyrelsegården. Gruppen finns fortsatt till förfogande för att ge råd om konkreta åtgärder för att förbättra tillgängligheten för alla. Vi ser fram emot ett fortsatt positivt samarbete med landskapsregeringen.

Med vänlig hälsning

Tillgänglighetsgruppen

Mariehamn 04.01 2024

Bilaga

Allmänt

FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning gäller i Finland och på Åland sedan juni 2016. Det är samhällets skyldighet att erbjuda service till alla som behöver det! Alla ska kunna delta i allt som händer i samhället fullt ut – det gäller infrastruktur, byggnader, information/ kommunikation och bemötande. FN-konventionen för personer med funktionsnedsättning ligger till grund för lagstiftningen på Åland och i ytterligare ett 50-tal länder.

FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, § 9/Tillgänglighet

1. För att göra det möjligt för personer med funktionsnedsättning att leva oberoende och att fullt ut delta på alla livets områden, ska konventionsstaterna vidta ändamålsenliga åtgärder för att säkerställa att personer med funktionsnedsättning får tillgång på lika villkor som andra till den fysiska miljön, till transporter, till information och kommunikation, innefattande informations- och kommunikationsteknik (IT) och -system samt till andra anläggningar och tjänster som är tillgängliga för eller erbjuds allmänheten både i städerna och på landsbygden. Dessa åtgärder, som ska innefatta identifiering och undanröjande av hinder och barriärer mot tillgänglighet, ska bl. a. gälla a) byggnader, vägar, transportmedel och andra inom- och utomhusanläggningar, däribland skolor, bostäder, vårdinrättningar och arbetsplatser, samt b) information, kommunikation och annan service, däribland elektronisk service och service i nödsituationer.

2. Konventionsstaterna ska även vidta ändamålsenliga åtgärder för att

a) utveckla, utfärda och övervaka tillämpning av miniminormer och riktlinjer för tillgänglighet till anläggningar och service som är öppna för eller erbjuds allmänheten,

b) säkerställa att enskilda enheter som erbjuder anläggningar och service dit allmänheten äger tillträde beaktar alla aspekter av tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning,

c) erbjuda intressenter utbildning i frågor som gäller tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning,

d) utrusta byggnader och andra anläggningar dit allmänheten äger tillträde med anvisningar i punktskrift och i lättläst och lättbegriplig form,

e) erbjuda former av assistans och annan personlig service, däribland ledsagare, lektörer och yrkesverksamma teckenspråkstolkare, för att underlätta tillgänglighet till byggnader och andra anläggningar som är öppna för allmänheten,

f) främja andra ändamålsenliga former av hjälp och stöd till personer med funktionsnedsättning för att säkerställa deras tillgång till information,

g) främja tillgång för personer med funktionsnedsättning till ny informations- och kommunikationsteknik (IT) och nya system, däribland Internet, samt

h) främja utformning, utveckling, tillverkning och distribution av tillgänglig informations- och kommunikationsteknologi och -system på ett tidigt stadium så att de blir tillgängliga till lägsta möjliga kostnad.

